Any III — Núm. 122

6 Maig de 1910





Bjœrnstjerne Bjœrnson

l'eminent dramaturch norruech mort darrerament.

Quint folleti (16 pàgines) de

Mai se fa tard si el cor es jove

El plech de folleti del número vinent será de 48 pàgines

15 céntims

Parla Shakespeare

..... Y el cronista assegut davant de les quartilles, vol concentrar la inaginació en quelcom de què poguer tractar avuy desde aquestes pàgines.

Endebades s' esforsa, inutilment cerca un tema prou punyent pera interessar als llegidors: una evocació explèndida de la figura d'Hamlet, una superba creació que d'aquest personatge'ns ha donat darrerament en Zacconi li subjuga l'esperit y el domina, esventant tota idea que no arriva a precisarseli.

Y aquest mateix recort d'Hamlet enmena son esguart vers la llibrería hont resten silenciosament afilerats els volums del gran dramaturch, y la mà, obeint al desitg, obra'l qu'en el llom du el nom del malhaurat príncep d'Dinamarca.

Oportunes sempre aquestes obres mestres que'ns parlen y ens diuen tant de la vida!. Y avuy el cronista ho comproba un cop més, deixant el llibre obert damunt la taula y llegint aquestes sapients advertencies de Hamlet als comediants.

HAMLET-Te prego que diguis aquest passatge tal com jo l'he pronunciat, naturalment, perquè si prens un tò enfàtich com fan molts de nostres actors, me plauría més haverlo confiat al nunci de la ciutat. Y no esbateguis massa en l'aire ab la mà, sino que'l teu gest ha d'ésser gentil fins en lo impetuós, en la furia y adhuch en el torbellí de les passions conservant una temperansa que'n suavisi un xich l'aspresa. Oh! rès me fereix tant l'esperit com el veure un bastaix ab perruca que trosseja una passió convertintla en parrachs, ferint els oits dels espectadors que en la gran majoría sols comprenen el aldarull y les absurdes pantomimes. De bon grat faría assotar aquest Termagant ampulós qu'esdevé més Herodes qu'el mateix Herodes. Fuigne d'això, fuigne.

COMEDIANT PRIMER-Os ho prometo, princep.

HAMLET- No't presentis tampoch massa encongit: cal qu'el teu seny te guii y conformis l'acció a la paraula y la paraula a l'acció, tenint especialment en compte'l no traspassar may els límits de lo natural, perque tot lo que anés més enllá d'això se aparta del intent de la escena que sempre ha estat y es encara'l de re-

flectar la natura com en un espill, mostrar a la virtut els seus aspectes, al vici les seves imatges, conservant en cada sigle, en cada época la llur forma y caràcter. El que exagera o no dona prou colorit a la expressió, si bé es veritat que farà riure als ignars, disgustarà als sapients, quals censures, tan sols fossin d'un sol, han de pesar més per vosaltres que tots els aplaudiments del teatre. Hi han alguns comediants que jo he vist representar y he oit vantarlos ab lloanses exagerades, per no dir sacrílegues, que no havíen ni l'accent ni l'aspecte de cristià, ni de pagà ni tant sols d'home, y que's paonejaven y bramaven de tant horrible manera, que'ls prenguí per humans simulacres esbossats grosserament per algun mal artifex en el laboratori de la Naturalesa; tan malament imitaven l'home!.

COMEDIANT PRIMER-Crech que nosaltres hem corretgit bastant respecte a això, senyor.

HAMLET-Esmeneneuvos per complert. Y aquells qu'entre vosaltres s'encarreguen de la part de buffó que no diguin més de lo que tenen escrit en son paper, perque n'hi han, que pera provocar la hilaritat de alguns espectadors imbècils, riuen fins en moments en que l'escena reclama la més gran atenció: procedir indigne que demostra una ridícula ambició en el que hi recorre. Aneu a prepararvos.

Y després de parlar Shakespeare, enmudeix el cronista y deixa als seus llegidors en les altes meditacions que'ls hi sugereixi.

♣

El teatre a l'aire lliure

Ara que tindràn lloch a Catalunya explèndides manifestacions d'art del teatre Natura, trobem encertat publicar el seguent article, degut a la ploma del distingit publicista Ricciotto Canudo que vegé la llum fa algún temps a «La Revue».

***

L'empelt de lo Antich (1) segons expressió d'un ilustre acadèmich, va extenentse triomfalment per tota la Fransa. Els espectacles al aire lliure devenen cada día més nombrosos y els teatres que'ls fan sorgeixen com per encant, no solzament en la terra clàssica del Mitgdía, sinó a les mateixes portes de París, a Champigny. La moda sembla decantarse vers aquestes representacions especials, que cada estiu atreuen un considerable nombre d'intelectuals parisenchs, artistes, crítichs y aficionats, rodeijats per la multitut dels indígenes sorpresos. *L'empelt de lo Antich*, que fins les sales tencades de les escenes parisenques no repugnen, troben ses més superbes expressions y ses més favorables acullides al aire lliure. Y la moda l'ajuda més y més.

***

S'han instalat teatres nous al aire lliure, al peu dels Pirineus, en les arenes

(1) Ressemelage de l'Antique. *Ressemelage* equival al nostre adob de *mitges soles* pel calsat.

romanes de Nimes y en les superbes ruines d'Orange. Desde fà una quinzena de anys, després de la potenta vida que prengué'l teatre antich d'Orange, que sots la direcció de M. Pau Mariéton, fou el primer obert al gran Art teatral, el públich ha sigut cridat també a Béziers, a Bussang, a la Motte Sainte-Heraye, a Biarritz, a Champlieu, per assistir a espectacles al aire lliure. Aquest moviment ha trobat adeptes a Bélgica, Geuval-les-Eaux y Ostende. Al mateix temps, a la *Schola Cantorum*, fou creat un teatre de verdor pera representarhi óperes franceses del segle XVIII, y en el del *Pré-Catelan* les ballerines de Sisovath obtingueren son brillant èxit, mentres que a Pont-aux-Dames, la casa d'aculliment dels comediants s'inaugurava també un teatre al aire lliure d'estil helènich. A Marsella va jugarse darrerament les *Erynnies* de Leconte de l'Isle, en una plassa pùblica, davant del Palau de Justicia. Existeix, donchs, una relació entre'l *retorn a lo Antich* en les obres y la moda dels teatres al aire lliure.

El camí recorregut per aquestes noves tendencies del teatre contemporani que exclueix com a profà tot modernisme de saló, es molt important perque'l públich no s'hi interessi y no's pregunti hont se encamina aquest moviment que apassiona als esperits escullits. Desseguida sabrà que'ls elements d'aquesta innegable renaixensa clàssica serveixen tan com l'art, la religió y la higiene, que, en una paraula, tenen una importancia social, particularment interessant. Tot el públich, tant l'obrer treballador com el més ociós dels intelectuals, es arrossegat per aquest moviment de renaixensa tràgica, car si ja se sab que no solzament de pà viu l'home, se sab també que en qualsevol colectivitat les festes tenen una importancia al menys igual a la dels mercats; en aquests se fan els cambis de les coses necessaries pera continuar la vida, en aquells els cambis de les joyes espirituals, necessaries pera completarla y soportarla. Els espectacles han estat en tot temps el coronament indispensable de les festes, el medi concedit a les multituts pera concentrarse en una visió única de joya o de dolor, a fi d'oblidar en una gran ficció de la vida la innomblable miseria de la existencia de cadescú.

Es per això que'ls espectacles religiosos, dels que ha eixit tot l'art teatral, tenien lloch a plè aire, en els boscos sagrats, en els que'ls àrbres donaven a la arquitectura naixenta la idea de les columnes. El teatre responia no solzament a la necessitat d'oblidar totes les penes de la vida individual, sinó també a la de oblidar per complert la vida de ciutat, ab sos terrors, ses guerres, ses interminables lluites. Després d'una jornada de festa el poble entrava altre cop en ses llars ab un vigor fisich y moral completament renovellat.

Això no solzament passava a Grecia, la terra mare de nostre teatre. Els indis havien extret de llurs epopeyes del Mahabharata y del Ramayana, nombrosos drames populars y fragments lírichs, consagrats als jorns de festes, sense comptar el gran drama heròich de l'Esquil indi, Kalidasa: *El reconeixement de Sakuntala*. Però a Grecia tot estava organisat, en la forma y l'esperit, perque'l poble sortís dels espectacles ab una forsa nova, regenerada per la salubritat de l'aire y pel noble civisme de sos poetes. «S'ha d'escullir, ens diu Vitrubi, el lloch més saludable pera construirhi un teatre, car els ciutadans venen ab ses mullers y sos fills pera gaudir de l'espectacle: la atenció y el goig els manté inmòvils; y en aquest estat llurs poros s'obren molt més a les impresions de l'aire». Ab una tal cura d'higiene, de la que nostres sales de teatre se troben ben allunyades, s'esplica fàcilment el gran èxit de les refor-

mes introduides al vell teatre de pendent per Pericles, qui, en els magnífichs tancats que feu construir, aplegava fins a trenta mil espectadors, repartits en tres rengles de pòrtichs, als que's muntava per maravellosos camins ombrejats y olorosos. Aixís era com els ciutadans de Atenes podíen oir les tres terribles obres de l'*Orestiada* d'Esquil, en una sola jornada: *Agamemnon* al matí, *Clytemnestra*, al mitgdia y *Les Eumènides*, a la tarda. Més endavant, Aristofan va plànyers de que'ls ciutadans d'Atenes anessin al teatre a menjar all y fer altres coses poch en armonía ab la magestat de l'escena. Y es que en son temps, el poble havía perdut el respecte religiós dels espectacles, però sempre hi disfrutava y sempre hi trobava sos millors goigs.

***

Els romans no conegueren les nostres delicies dels petits teatres tancats. El circh era aleshores inmensament gran. Després, a l'Etat Mitja, quan la religió cristiana en tot l'explendor de sa potencia y la vida feudal, donaren al poble els *Misteris* y les *Moralitats*, aquests espectacles en que tota la societat, senyors y plebeus, hi assistía, tenían lloch ab una pompa extraordinaria en les catedrals, en les places y en el pati dels castells.

Cal remarcar que fins l'espectacle religiós pur y simple, això es, la celebració eclessiàstica dels rites catòlichs, no restava solzament en el temple, sinó que sortía per les places y pels carrers, ab les professons solemnes, continuantse en certa manera al aire lliure.

Segons tota probabilitat, devem nostres sales de teatre als creadors de l'òpera primitiva, això es, a alguns senyors florentins que inventaren el melodrama. Reunían cansons per medi d'una trama literaria y musical, a fi de retrobar el secret de l'antich teatre grech. Feren probatures, y com que contaven entre ells ab artistes de gran talent, llurs esforsos donaren per resultat una forma nova de drames profans: El melodrama. Ara bé, els senyors no fan aquests ensaigs artístichs al carrer: els feren en una sala. Aquesta «sala» devingué ben aviat la «sala de teatre».

Els espectacles que coronaven les festes dels senyors, generalment tenían lloch en teatres de fullatge o de fusta, dels que, ordinariament n'era excluit el poble. Ab el nou genre teatral, creat pel melodrama, que era alhora refinat y popular, va sentirse la necessitat de reunir les representacions populars a les que eren reservades a una classe enlairada de ciutadans: el gran lligam fou la música. Y finalment, en 1637, a Venecia, fou obert el primer *teatre públich*: intermediari entre la plassa pública y el parch dels senyors.

Nosaltres vàrem heretar aquest compromís. Durant tres segles l'havem tan ben conservat y multiplicat, que tota representació teatral en la plassa o en el parch ens semblava absurda fins tot just fà alguns anys. La Fransa, que desde fà algún temps es a l'avantguarda de tot moviment modern, estètich y social, no havía renunciat a sos teatres de fullatge El sagnant segle XIX els feu oblidar. Però ara reprèn aquest ideal d'art, d'armonía y fins d'higiene, y el mostra al mon com un admirable exemple a seguir.

***

Cal sapiguer també que existeix una gran analogía entre la novela-folletí y el teatre *burgès*, conegut també per «dels boulevards». Després de la lectura dels «fets diversos» en els periòdichs, l'esperit mediocre, sobrexitat per la tiranía de l'etzar en els esdeveniments del tràgich quotidià, se reposa en el folletí romàntich, en el que troba com una síntesis

dels «fets diversos» ordenada per la voluntat de l'autor y per una moral clara, satisfactoria, *llògica*. Una «obra d'art» sería, naturalment, fora de lloch en un folletí y no respondría a la necessitat inconscienta per la que s'ha inventat aquest genre, bastant bast y molt remunerador, de sport literari. Al mateix temps, després de llur penosa jornada, «el fet divers», de llur existencia individual, la major part dels homes disfruten trobantse al davant d'un espectacle en el que lo patètich es encadenat per la *llògica a priori* que l'autor s'ha imposat. Allà els homes poden tenir la satisfacció de sofrir plegats, de fruir tots a l'hora davant de un «fet» qualsevol que resumeixi llur diversitat y que'ls hi mostri d'una faisó ben punyenta, tangible, alguns aspectes del gran problema de la vida que no sabríen reconèixer y explicar en la dispersió de llur existencia ordinaria. El teatre de costums,—teatre moral, teatre social, efímer com el temps que l'ha produit, quan no s'enlaira d'un aspecte particular de la humanitat a una generalitat verament profonda, quan no es veritablement una «obra d'art»—ha devingut no obstant interessant y fins necessari, com una llissó plàstica de psicología o de sociología comparades. Restarà, donchs, transformantse sempre, en les «sales de teatre», laboratoris més o menys feconds de l'anàlisis de la vida quotidiana.

Les nostres sales ciutadanes restaràn. Serveixen sobretot pera'l repòs en les nits hivernals. Però no cal oblidar que nostre esperit general, que sembla desertar més y més dels temples, s'en va religiosament als grans concerts sinfònichs del diumenge, y al estiu, abans de dispersarse vers l'indret escullit, al mar o a la montanya, es dirigeix vers aquestes novés grans festes, *úniques en el mon contemporani* que la genialitat d'alguns devots li prepara. En els grans teatres al aire lliure, com en els grans concerts del diumenge, hi ha una satisfacció espiritual tota moderna, semblanta, encara que no idèntica, a la que atreu als fidels al temple. El poble hi trobarà cada cop més medis d'elevació, de cultura y de repòs incomparable.

En els espectacles al aire lliure, hi ha també un gran element plè de sorpreses; el ritme mateix de la natura; el vent, que mou les fulles y fa de cada personatge una estatua perfecta y infinitament mudable, renovellantse continuament en la llum y l'ombra de la naturalesa, en mitg del vol y el xarroteig dels aucells y en representacions que han tingut lloch al vespre, la lluna crua de l'acetilè que dona un caràcter extrany y de corprenedora solemnitat a la escena mitg perduda en la inmensitat.

El poeta Joan Moréas me deya un jorn que en la divina Atenes el vent que mou un drap fà d'aquest drap una obra mestra. Ab poetes de talent, ab organisadors de espectacles que no'ns manquen, als qui en general sols se'ls pot retreure'l no tenir fins ara consciencia del gran moviment de renaixensa en que ells son instruments de primer ordre, y ab el fervor y la potencia ja evidenta dels joves dramaturchs y crítichs que'ns donen obres tràgiques en les que sols domina la cura d'un art exquisit, cal esperar que ben aviat a Fransa, el vent, de qualsevol drap ne farà una obra mestra.

Verdaderament, un gran alè d'art tràgich pasa a l'estiu de Mitgdía vers el Nort de nostra terra celto-llatina. Desde fà alguns anys, quelcom se transforma noblement en la manera d'esser estètica de nostra consciencia mediterrània.

La Fransa se troba aixís a l'avantguardia de la gran renaixensa teatral moderna.

El mon, com d'habitut, seguirà son exemple.

RICCIOTTO CANUDO

Epitalami

Al meu amich Pau Sagrera y Florit ab motiu de ses esposalles ab la gentil senyoreta Na Josephina Peitx y Badia.

Evoco un psalm que'n hores taciturnes
inondava de goig l'ànima meva
y en l'orgía nupcial jo vos el canto
lluny de les penes.
Es quan les flors a dolls se descapdellen
que vostra vida uniu a un'altra vida
pera que d'eixa conjunció ne brollin
fonts d'alegries.
Santa Divinitat vos ha invadit
en la fosc or d'un temple consagrat.
Servaula en vostres pits per sempre més
l'hora suprema.
Jo vos dissenyaré la gloria vostra
com a recort sublim de joventut
en inscripció marmòrea qu'eternisi
llosa votiva.
L'esposa tendre de beutat egrègia
un jorn aurífich vos voldrà besar.
Serà l'instant més gran de vostra vida.
Blanca epopeya.
Aimeuvos molt. Que vessi escumejanta
ma copa d'or. Jo l'also beàtament
y damunt vostres testes l'esparramo
lluny de les penes.

A. SALVADOR y SENCHERMÉS

Wagner, wagnerisme y anti-wagnerisme

Per Cerdannes

L'obra de Ricart Wagner segueix triomfant a París, ab *L'Or del Rhin* del que cada representació confirma un èxit de excelent auguri. Aquesta es l'esperit darrer —al menys per ara— de les llargues lluites que tingueren lloch al entorn de aquesta obra desde'l mateix instan en que comensà d'esser coneguda, lluites que serien ja fa molt temps oblidades, després d'una tant llarga y triomfanta serie de victories, si precisament un renovellament de l'anti-wagnerisme — però de un anti-wagnerisme tan fred y raonat com l'anterior havía estat tumultuós y impulsiu— no estés a punt d'obrirse camí a Fransa, y no comptés entre sos adeptes un cert nombre d'esperits influyents, entre'ls que hi ha l'admirat autor de *Pelléas et Mélisande*. Certament, en ses brillantas cròniques de *La Revue*

Blanche, M. Claudi Debuey, no's amagi pas d'aplicar a les obres de Ricart Wagner els epítets mes picants y els comentaris més irònichs. Oiulo calificar aquestes «fatxendoses obres mestres» de «artificiosos discursos de xerraire, coberts ab capell de copa y sens ordre ni concert» y la *Tetralogía*. de «Bottin Musical» y descobrir en *Siegfried* una «llauna coberta de pell de bestia»

Car avuy, s'osa esser irrespectuós envers Wagner; en altre temps sos pitjors critichs eren exasperats, violents; se'ls sentía inquiets d'una forsa que consideraven perillosa, però digne d'aquesta suprema consideració que constitueix, al ultim, la violencia en l'atach. Avuy, l'anti-wagneriá no més es condescendent.

A què s'ha d'atribuir aquesta evolució en l'esperit d'aquells que's refusen, per un motiu o altre, apagar un plè tribut d'homenatge al mestre més triomfant del segle XIX després de Beethoven?

Senzillament a la diferencia de punts de vista. En altre temps —el fet es extrany però evident —Wagner era considerat per tots com el més gran y el més barbre dels revolucionaris. Un instructiu llibret del Senyor Jordi Servières, *Ricart Wagner jugé en France*, cita algun pasatges que dona aquest convenciment. Y no era solsament el públich, reaci com ja se sab a les innoavcions artístiques, el qui pensava aixís; Hector Berlioz mateix, malgrat totes les rahons que tenía per adoptar davant dels altres una semblant actitut, no arribava pas a compendre la música de Wagner, y encara's conserva una partitura d'orquestra de *Tristany y Isolda* que havía sigut seva, constelada de admiratius y interrogatíus que va trassarhi son llapis rabiós.

Y que direm d'Ernest Reyer (que, no obstant, ha estat un dels campions del wagnerisme a Fransa) tal com el veyem en les molt sinceres y no menys pintoresques pàgines autobiogràfiques de ses *Notes de musique*?

Es trobava a Alemania, y uns amichs en la casa dels quals sojornava volgueren ferli conèixer precisament la música de *Tristany y Ysolda* que Wagner havir acabat aleshores. Això no va anar com una seda: davant d'aquesta música insòlita, Reyer va crisparse y s'alterà alhora: «va experimentar aquella folla ràbia de l'infant que, desesperant d'apendre la llissó que se li ha donat per estudiar, pateja y plora, tancant enfadat y llensant al lluny el llibre.» Es clar que en un semblant estat d'esperit, el futur autor de *Sigurd* y de *Salammbô* no estava gaire predisposat a interessarse per les produccions de son ilustre confrare: es per això que, al anunciar la propera aparició de la *Tetralogía*, ho feya ab aquestes senzilles paraules:

«No conech la Tetralogía dels Nibelunchs y fins ignoro si està acabada; uns m'han parlat d'una escena que, com que té lloch sota l'aigua, es escrita en una llengua submarina inventada pel senyor Wagner y completament ininteligible pe'ls demés mortals. En aquesta escena, el drach Fafner canta una melopea.

Aquestes critiques, significatives com emanades de mùsichs experts y cap sospecte de pertenèixer a un partit reaccionari, demostren clarament la impressió que produiren les obres de Ricart Wagner sobtadament revelades en un medi com el d'aquest primer periode de l'antiwagnerisme: sols cal mirar qualsevol de les caricatures—n'hi han milers—provocades pels concerts de Wagner a la sala Valentino, o bé per les memorables representacions de *Tannhauser* a l'Opera en 1861: sempre la mateixa animadversió les mateixes protestes contra la música incomprensible, bárbara, sorollosa, sense melodía, que capgirava les habituts rebudes y martirisava les orelles civilisades.

Vingué desseguida un periode en que l'anti-wagnerisme adquirí una forma menys teòrica completament militant, completament extranya a les consideracions musicals. Això fou després de la guerra de 1870. Wagner, al qui ses conviccions estètiques havíen obligat distintes vegaddes a criticar agrament l'esperit francès, l'art francès, el gust francès, va donar el darrer pretext an aquest moviment hostil escrivint, en un jorn desgraciat, el miserable sainet buffo *Una Capitulació* en el que, com es sabut, feya un cruent escarni de París assetjat. Però cal preguntarse en bona lley si l'esperit d'hostilitat que anava a regnar en certs medis francesos contra Wagner era menys mesquí que'ls dels miserables atachs de Wagner a Fransa.

No importa; l'impuls era donat: y durant molts anys, fou considerat com un deure el protestar contra la música del compositor alemany. La fuga dels xistos irònichs de París contra les representacions de *Lohengrin* al Eden que havía organisat Carles Lamoureux, marcà'l punt culminant y al mateix temps la fi d'aquesta follia.

Però la follía wagneriana comensava a regnar. Util al principi a la causa de l'art musical com ho es tota inclinació vers les belles obres, acabà per devenir excesiva y perillosa: «Se pot dir que a partir de 1885, la personalitat enciclopèdica de Wagner tingué influencia damunt de tot pensament artístich, y fins el pensament religiós y moral de lo més escullit del mon parisench... En la *Revue wagnerienne*... se judicava de la pintura, de la literatura, de la filosofía, desde un punt de vista wagnerià; era l'univers sencer vist y judicat a travers del pensament de Bayreuth» (Romain Rolland, *Musiciens d'aujourd'hui*)

Se compren perfectament que tot això portà una nova reacció inevitable y necessaria: y el perquè l'anti-wagnerisme d'avuy es d'un caràcter completament nou. Wagner no es ja, pels músichs ni pel públich, el profeta apocalíptich de una forma d'art incomprensible. L'esperit y la materia del seu art no ofereixen ja insolubles problemes, sinò que al contrari, han estat penetrats, ab la bona ajuda dels comentadors, qual entussiasme devegades estigué a punt d'enfonzar son obgecte, com en altra ocasió els volterians de matar a Voltaire. Al mateix temps, s'ha reconegut que lluny de constituir un renovellament l'art de Wagner era'l magnifich cimal dels dies clàssichs. S'havien revelat altres formes d'art, cadescuna rica de vitalitat propia y no deguent rès a Wagner: però durant aquest temps, el públich, fascinat pel gegant y ubriagat per ses obres, volía ignorar tot lo demés: no anava als concerts sinfònichs si no s'hi tocaven mitja dotzena de fragments extrets de la *Tetralogia*, de *Tritany* o de *Parsival*, y no admetía que un compositor modern pogués escriure una ópera sense déus, sense héroes que renuncien y sense una gran provisió de leitmotivs etiquetables, intercambiables y copiosament sobreposats. Es contra aquesta malsana idolatria que han volgut justament reaccionar alguns esperits selectes. Pera lograrho han tingut d'extremar la nota, però tan se val! no s'arrisquen pas a anar més enllà; car si'l wagnerisme intransigent es insoportable, les obres de Wagner, malgrat llurs excesius defectes, son prou belles pera continuar brillant en primer rengle dels tresors de l'art clàssich y pera

vessar torrents de llum

damunt de llurs blasmadors, fins els mes obscurs.

(De *Comedia illustré*)



ROMEA

El secret. (Viatge de boda), drama en tres actes per G. A. Traversi, traducció catalana dels senyors J. Fabré Oliver y M. Marinel·lo.

Es aquesta, abans que tot, una producció escrita ab una trassa, ab una habilitat tant extraordinaria, que manté constantment en tensió l'esperit del públich. L'interès pel cas que l'autor presenta no decau may, millor dit, va creixent, poch a poch, fins a convertirse en veritable afany per endavinar la solució de la obra... Y aquesta solució— malgrat la cruesa que tanca, — arriba naturalment, sense sotraquejar més de lo degut ni repugnar gens... Y es que en Traversi es un escriptor molt enginyós y prou culte per fer ab els personatges que presenta y ab les situacions que crea lo que millor li escau per dominar a l'espectador, inquietarlo després y deixarlo finalment, sinó ben convensut, al menys ab la satisfacció que dona l'haver vist y aplaudit una bella, baix molts conceptes, producció teatral.

Això es *El secret*. Un drama interessant, ben pensat. ben escrit, y sobretot conduit ab suprem domini del mecanisme teatral. Y aquestes condicions, per si soles, ja'ns sembla que's mereixen l' èxit ab que l'ha acullit el públich de Barcelona d'acort, en això, ab la majoría de públich que han tingut ocasió de presenciar la estrena del drama.

La companyia del Teatre Romea interpretà *El secret* ab un amor y un acert digne de tots els elogis. El primer nom que ara se'ns acut es el del celebrat actor senyor Delhom que feu del personatge que se li havía confiat una creació mereixedora, en absolut, dels aplaudiments ab que'l premià el públich. L'Enrich Guitart estigué notabilissim com a director y com actor donant a la figura interpretada tota la dignitat, tot el dolor, tota la energia desitjables. Molt bé en Barbosa, en son dificil paper y ben encaixats els senyors Sirvent, Vives y Bals.

La María Morera presentà una altra d'aquelles hermoses figures que han solidat la seva reputació de actriu eminent. La senyora Josefina Santaularia, encarnà ab tanta forsa el seu personatge, que resta inoblidable, a travers de la obra, el seu recort. Y això es un triomf indiscutible per la jova actriu que cada día avensa ab tot y ja valdre moltíssim. La senyora Gotarrodona completament a tò; no apartantse may del segon terme que havía de ocupar dintre el quadro. Y ens sembla que aquest es el millor elogi que pot ferse de una actriu encarregada de un paper epissòdich. Y per acabar aquesta ressenya, vagi un aplandiment ben sincer pels traductors de la obra. El seu treball conciensut y correcte, es mereixedor de la bona acullida que'ls dispensà el públich cridantlos en escena.

AGRUPACIONS Y SOCIETATS

—Esbart Artístich.—Diumenge vinent tindrà lloch la funció festiva ab les obres *El pronunciament*, *Boirina de sol* y *Mala nit*.

En parlarem.

—Ateneu Obrer del Districte II.—Els aficionats senyors Munné y Viñalonga, esculliren per benefici les hermoses comedies *May se fa tard si el cor es jove* y *L'eterna qüestió*, abdues de l'Avelí Artis Balaguer, essent dirigides ab molt acert per son propi autor.

Foren representades ab especial enteresa artística, car els aficionats esmentats, son els mellors elements del Ateneu. Coadjuvaren al felís èxit les senyoretes Barbosa, Guardia, senyora Fremont, y els senyors Mora, Farrerons, Garrigó, Fàbregues y Castelló y nena Morer. El senyor Oliver quelcom encartronat ab el «Claudi» de la segona obra.

El públich aplaudí el bon conjunt de les obres y en especial als senyors Munné y Viñallonga.

—Escola Horaciana.—El senyor Vassall y Serret, ha donat una prova del seu ingeni ab la producció *Goig sens alegria*.

Se tracta d'una obra ben escrita, correctament dialogada y a estones es poética, sobretot al primer acte en que hi han escenes plenes de vida, d'un camperolisme sá y pur. El segon acte es millor que'l primer y té l'encant de la realitat. El final de l'obra es escayent, gens rebuscat ni efectiste.

L'obra fou calurosament aplaudida, ab tot y no estar prou ensaijada. Si'l drama hagués tingut una interpretació més arrodonida, hauría sigut un dels èxits que's registren de veritat en nostres societats. Els chors desafinats. Entre'ls actors sols hem de fer esment de la senyora Ugas y senyors Mallorqui, Andres y Cullell. Malíssimament el senyor Trulls y la senyora Miralles que no donaren ni vida a les escenes finals del acte segon. Desajustada la direcció. Felicitem empro al senyor Vassall y Serret ab vera efusió.

—Orfeó Barcelonés.—Secció d'esbarjo.—Per diumenge a la tarda el drama *Els vells*.

En parlarem extensament.

—Club Foment.—La darrera obra presentada fou *El cor del poble*, que tingué escenes felisses, notantse empró davegades en els conjunts mancament d'ensaigs. La senyora Ugues digué'l paper, mes no'l sentí com requereix, puig la Madrona es dama de caràcter y no ha de notarshi la forsa d'una plena joventut: el jove Guriguet, si declama ab més naturalitat serà un bon aficionat. Els senyors Gili, Fonces y Navarro arrodoniren el conjunt. Donades les dimensions del escenari se'n tregué tot el partit possible.

Foment de la Sabateria.—Per diumenge està anunciada una funció dramàtica, composta de les obres *El Drach*, *Lladres* y *A cal sabater*.

Parlarem d'aquest nou quadro escènich, que debutarà baix la direcció de D. Joaquim Suñé, y els desitjem una nova temporada d'èxits, prometent assistir a les festes que se celebrin.

—Ateneu Marqués de la Mina.—Davant nombrosa concurrencia tingué lloch baix l'acertada direcció del jove senyor Sansolí Verdier, la representació de les xamoses obretes *Castor y Polux* y *Un bon debut*, obtingueut merescuts aplausos la distingida aficionada senyoreta Mestres y els joves Xiqués, Pujol, Dalmau, Cadirat y Ollé. Se posà en escena el diàlech den Graells *Boirina de sol* en el que tant la senyoreta Mestres com el senyor Sansolí feren les delicies de la concurrencia, obligant aquesta a fer sortir al autor que's trobava en el local.

Pel dia 15 *Flors y violes* den Crehuet y *Joventut* de l'Iglesias. Hi assistirem per parlarne extensament.

—Chors de Clavé.—La sarsuela *El somni de l'Ignocencia*, fou l'obra escullida que tingué bona interpretació per part de la senyora Amorés. Els joves Plá, Bruna y senyoreta Ruset ajudaren a donar relleu a n'aquesta comedia lírica que'ls valgué lloanses. Felicitem a la direcció pel bon conjunt y colocació de figures.

—Ateneu Obrer del III Districte.—Ab les obres *Sol solet* y *L'amich Cirera* anuncia son benefici l'aficionat Lluis Soler.

—Societat Claris.—En aquesta entitat va tenir lloch diumenge el benefici del actor cómich Adolfo Rey ab un programa format de dugues obres castellanes y l'estrena de *Els dos didots*, qu'es un entretingut diàlech y del que'n va treure forsa partit el beneficiat.

—Niu Tranquil.—A benefici de la societat, representà l'aventatjat quadro escénich d'aquesta popular entitat la nit del 1.er de Maig *L'Agencia d'informes comercials* del nostre humorista Peius, en la qu'estigueren inmillorables tots quants en ella actuaren.

Els diferents personatges que componen l'obra foren encarnats notablement per aquets aficionats quals noms gustosament fem públichs: senyores Barralleras, Baró (Florentina) y senyors Rafols, Sanchez, Capella, Pla, Viladot, Marxuach y Saragosa, aquest darrer novell però inteligent.

Prova ben palesa de lo que diem, son els aplaudiments que la nombrosa concurrencia (ben assortida de nenes maques) tributà al final de cada escena. Endavant, jovent.

Hem rebut una original invitació-programa de D. Emili Guillemí pera'l festival que a benefici seu celebrarà en l'hostatge *Niu Tranquil* lo proper dissapte 7 de Maig a dos quarts de deu de la vetlla.

Agrahím l'invitació y desitgém al senyor Guillemí l'èxit mes complert, ell que tanta destresa té en composar programes, y prometem la nostra assistencia.

GRACIA. —Ateneo Catalanista.— De festa artistica pot calificarse, la funció que hi tingué lloch el diumenge passat a càrrech de la companyía que dirigeixen els aenyors Claramunt y Xuclà y en la que hi prengué part la aplaudida actriu senyora Antonia Barò. Posaren en escena el drama *La retreta* en la que s'hi lluhí considerablement la senyora Barò, secundada admirablement pels senyors Claramunt, Nolla, Xuclà, Adrià y Rojas quins ajudats dels senyors Fuster; Abril, Xaus, Toll, Claramunt y altres feren un conjunt digne dels interminables aplaudiments que la nombrosa concurrencia els hi tributà cada final d'acte y no hi ha rès que digui tant en prò d'una companyía com quan els espectadors surten satisfets, comentant ab elogis algun passatge de la obra y el treball dels seus intèrpretes.

La mateixa companyía té en preparació *L'Heroe*.

—Cassino Artesà.— El drama den Morató *Les arrels* publicat en nostre folletí, fou l'obra escullida pel diumenge passat, interpretada per la companyia que dirigeix el senyor Pere Puig, ab molt carinyo y bona voluntat y creyem molt bé, que, tal com estava fet el repartiment y ab uns quans ensaijos més, hauría sortit divinament, puig tant el senyor Franculí, com els senyors Cais, Puig T. Porta A. y les senyores Cama. Colom y Serradell demostraren haver comprès el personatge que representaven; els únichs que no sentien lo que deyen, foren els senyors Anguera y Clarasó que preocupantse de dir el paper a la perfecció (qu'es veya que'l sabien) descuidaven el valor de les paraules y no lograren emocionar. De toles maneres se feu un conjunt bastant aceptable y el pùblich aplaudí tots els finals d'acte. Per la diada de Pasqua té anunciat el benefici de la senyora Serradell, a la que li augurém un plè, tenint en compte les moltes simpaties de que disfruta.

SANT MARTÍ.—La Aliança.—La companyía d'aficionats que dirigeix D. Salvador Pladevall, la vetlla del diumenge donà una prova més del seu bon gust. Posaren en escena *Flors y violes* ab una cura digne de tota lloansa ab bon conjunt y ajustament.

Els senyors que hi prengueren part Gils, Benet, Ausillo, Torres y Andreu, junt ab les senyores Rovira y Valero foren forsa aplaudits al final de tots los actes.

L'altre obra escullida sigué *La mà de mico* que'n res desmeresqué de l'anterior, ni en la presentació ni en l'execució que anà a càrrech dels senyors Doria, Espina, Gils y Balaguer, acompanyats de la senyora Alentorn, que foren sorollosament aplaudits.

Finalisà la vetllada un juguet castellà.

SARRIÁ.—Centre Regionalista.—El diumenge passat representaren les obres *Flors y violes* den Crehuet y *Gent d'ara* den Coca. Els senyors Ferrer y Recasens y les senyores Hugas y Adell estigueren molt bé. El senyor Torras no'ns agradà gaire en dita obra.

Dels nostres Corresponsals

TERRASSA.—Teatre Retiro.—S'han fet dugues representacions de *Pastilles Hèrcules*, ab èxit, per la companyia de Jaume Borràs. S'anuncia per dijous, *Salomé*.

ESPLUGAS.—Centre L'Avens.—El prop-passat diumenge tingué lloch en el teatre de la societat una escullida funció, jugantse *Cel rogent* y *Els poruchs* com a pesses, les quals foren discretament interpretades sobressortint les aficionades senyoretes Mercadal, Roselló y Fàbrega: bé els senyors Sala, Argemí, Raventós y Canut.

El *clou* de la festa era l'estrena del quadro dramátich *Expiació!*, original del senyor Tintoré, vis-president del Centre.

El mèrit del drama està més en el llenguatge, sempre just y precís, y sobretot en la fermesa y relleu dels personatges, que no en l'argument, que es senzill. L'«Esteve», casat ab la «Roser», filla del vell mariner «Mestre Miquel», mata en baralla y en defensa de la seva honra ultratjada, a l'«Hereu Roureda», antich pretendent de la «Roser», recayent l'errada acció de la Justicia sobre d'un infelis que acaba d'ésser condemnat a presiri. Després del crim, l'«Esteve», home de cor, de conciencia, que aima als seus ab deliri, ha cambiat profondament: son caràcter, gay y expansiu, s'es tornat aixut, melangiós; defuig tota intimitat ab la familia, y no podent soportar el pés del remordiment al saber que es condemnat en son lloch un ignoscent, acaba per posar fi a la seva vida.

La lluita sostinguda per l'«Esteve ab sa propia conciencia, per una banda; el sofriment que li causen les preguntes de «Mestre Miquel» y el major carinyo de la «Roser» al voler esbrinar els motius de les seves preocupacions, estàn molt ben pintats, sobretot quan parlant ab sí mateix, l'«Esteve» se plany de son isolament al no poder compartir el pés de son terrible secret ab la «Roser», per no matarla de pena, com li passa al volerlo confiar a la seva mare. Allavores l'emoció dramática arriva a son grau més intens y fà venir les llágrimes als ulls.

Arrodoneixen el quadro, «Mestre Miquel», home honrat y enèrgich, que, ab son ajudant «Oliva», son dos tipus reyals de gent de mar, ben trassats, que ab llur llenguatge ruder y sincer, al descriurens el naufragi de la «Santa Rosa», causaren fonda emoció en el públich.

L'execució de *Expiació!* fou soperba: molt bé la senyoreta Mercadal en la «Roser»; el senyor Escobedo, en el paper de «Esteve», estigué a bona alsaria en les últimes escenes; justíssim el senyor Sala en el paper de «Mestre Miquel», aixís com el senyor Argemí en la part de «Oliva».

Al final, l'autor, senyor Tinturé, fou ovacionat y cridat a les taules forses vegades, havent estat obsequiat per la Junta de «L'Avens» ab un hermós pergamí com a recort de l'estrena.

LLEYDA.—Joventut Catòlica.—El día 17 tingué lloch una esculliida funció a benefici de la secció dramática y de clausura de la present temporada. Omplia el programa el drama *Fra Francesch*. El senyor González, en el protagonista, ens demostrá una vegada més les condicions notables que té pera seguir l'art de Talia; molt bé els senyors Ramells y Charles.

La direcció, a càrrech den Serafí González, inmillorable, ajudant molt al conjunt, que sortí molt arrodonit.

Tots foren molt aplaudits, obligantlos a sortir al prosceni diferentes voltes.

Acabá la vetlla ab la comedia *De mala lluna*, en la que's lluiren de valent els senyors Farrús, González, Anglès y Ramells.

—Patronat Obrer.—El mateix día se posaren en escena *La fantasma de Sant Telm*, una sarsuela castellana y la catalana *La casa de les bruixes*. En la primera tots estigueren malament, escepte el senyor García. L'última sortí quelcom fluixa. Hi prengueres part els joves García, Ricart, González y Gomis.

El día 24 se representá per primera vegada *La mà de mico*. En Gomis y en Palà ratllaren a bona alsada en els seus respectius papers. En Ricart, fluix.

—Joventut Carlina.—El diumenge, día 17, representaren el drama *Entre el vici y l'infamia*, obtinguent una execució bastant passadora. Seguidament tingué lloch l'estrena de la comedia en un acte den Modest Camí, que porta per títol, *Nit de ronda*. Poca cosa podem dirne d'aquesta obreta, primera producció de l'autor, sols anotarem que l'autor no tingué que capficarse gaire per escriurela, car si la literatura es insignificant, els xistos son de poca gracia, caiguent en lo insubstancial y lo ridícol, y les escenes son tan llargues y pesades que arriben fins a aburrir a l'espectador.

L'execució al nivell de l'obra.

RUBI.—Teatre Doménech.—El dissapte passat se representá en aquest teatre l'obra *Sherlock Holmes*, per la companyia que dirigeix el senyor Olivar, el qual se lluhí molt en el «detective». També ens agradá el senyor García.

Lo que deplorem es que la concurrencia fós tan escassa y que la major part de publich rubirench no més vagi al teatre quan se representen obres de *género chico*.

BALSARENY.—Centre Instructiu y Recreatiu.—Ab motiu de celebrar la Festa Major els dies 24, 25 y 26, aquest centre ha contractat la companyia Mercader que tans aplausos ha conseguit en tota aquesta comarca. Les obres son: día 24, a la nit, el drama en tres actes den Pous y Pagès, *L'endemà de bodes* y, per final, *Tot cor*; día 25, a la tarda, un drama castellá y la comedia den Ramón y Vidales, *El carro del vi* y a la nit *Terra baixa*, acabant tan solemne vetllada ab la comedia *Els poruchs*. La companyia va guanyarse molts aplaudiments.

—Centre Catòlich.—Els aficionats d'aquesta entitat, durant les festes, han representat les obres següents: *L'Hereu de la Baronia* y la sarsuela en dos actes *Jaques Portier*. A la segona festa se tornà a repetir, y el día 26 s'estrenà el drama den Boquet, *Els masells*. Totes ab bona interpretació.



Va ab aquest número (se *reparteix* als nostres lectors y *correspon* als nostres suscriptors) el quint folletí de 16 pàgines de la bonica comedia

MAI SE FA TARD
SI EL COR ES JOVE

Ja anunciarem, en el número vinent, la obra que seguirà en els nostres folletins. Se tracta de una hermosa comedia catalana, estrenada de poch, y que obté

un grandiós èxit a Romea, cada vegada qu'es posada en escena.

Per disabte està anunciada al Teatre Novetats, la primera de les funcions que deu donarhi la companyia del eminent actor italià *Ermete Novelli*. Se posarà en escena l'episodi dramàtich nou a Espanya *Papà Gennaro*.

Tots els amants del art dramàtich no deuhen mancar pas a la serie de funcions que deixarà en Novelli a Barcelona. Es la manera de contribuir a que sovintegin més, en bé de tots plegats, les visites que certs grans actors extrangers tenen la delicadesa de fernos.

Se parla també de que tornarà en Zacconi, y's diu que aquesta solemnitat tindría lloch pel Juliol donant el famós artista, setze representacions en un dels principals teatres de Barcelona. Celebraríem que's confirmés la nova.

Atentament invitats pel President del *Saló de les Arts y els Artícles* D. R. Canals, assistirem a la avant-inauguració de les festes organisades per aquesta entitat, que dona comens a la primera de ses exposicions de Pintura y Escultura.

Manca de temps y espay ens priva de donar compte avuy ab la atenció que mereix, d'aquest acte de veritable importancia. En el nombre proper subsanarem aquesta omissió.

El SUPLEMENT A DE TOTS COLORS publica LA MALVESTAT D'ORIANA, llibre inèdit del MESTRE EN GAY SABER JOSEPH CARNER.

Diumenge a la nit tingué lloch, a Romea la festa en honor de les lletres catalanes assistinthi la Reina, el poeta que sal havía endut la flor natural y altres distingits escriptors, prosistes y poetes, premiats en els Jochs Florals que s'havíen celebrat a Llotja aquell mateix matí.

Se representà *Sainet trist* de'n Guimerà, llegiren poesíes els notables actors Puiggarí y Delhom y's posà en escena la comedia den Crehuet *Flors y Violes*, obra que, en virtud de les circunstancies, se convertía en producció de palpitant actualitat.

La consecuencia que assisti a tant simpàtica festa, fou ben nombrossa y distingida y foren molts els aplaudiments ab que's vegeren obsequiats els elements que hi prengueren part.

Després de LA MALVESTAT D ORIANA del MESTRE EN GAY SABER JOSEPH CARNER, el SUPLEMENT A DE TOTS COLORS publicará el llibre PIRENENQUES del MESTRE EN GAY SABER JOAN M. GUASCH

La tradicional festa dels Jochs Florals ha tingut aquest any la particularitat de serhi proclamats dos mestres en Gay Saber: en Joseph Carner, guanyador de la Flor natural y en Llorens Riber guanyador de la Viola. El premi Fastenrath ha estat concedit al eminent poeta Joan Maragall pel seu llibre de versos *Enllà*.

La copa del Consistori l'ha guanyada el vibrant prosador Don Prudenci Bertrana. Ha estat Reina de la festa la hermosa mallorquina senyoreta Teresa Alcover y Pujol.

Després de la festa, tingué lloch al Parch el descobriment del bust eregit al poeta y patrici català Victor Balaguer.

En el *Suplement a De tots colors*, que surt demà, rendirem homenatge y farem el degut comentari a la festa de les lletres catalanes de enguany.

Per haver de avensarse la data de sortida d'aquest número no podem donar compte del important festival que a hores d'ara haurà tingut lloch a Figueres ab la representació del «Canigó».

En nostre número vinent direm quelcom de lo que hagi estat aquesta bella manifestació de teatre al aire lliure.

SUPLEMENT a DE TOTS COLORS. 8 pàgines de text. 16 de folletí. 10 cèntims. Suscripció: 1'25 trimestre. Als que ja estiguin suscrits a DE TOTS COLORS, tantsols per una pesseta més trimestre també tindràn el SUPLEMENT.

Com cada any en aquesta època, segueix, a Romea, la tanda de beneficis.

Dimars tingué lloch una funció a favor del empleat d'aquest teatre l'Hipòlit Serra representantse per segona vegada el drama en tres actes de G. A. Traversi *El secret*, l'estrena del qual ressenyem apart, y la divertida caricatura d'en Puiggarí *Felicitat eterna*.

En Joseph Lapera, el notable actor el retrat del qual, acompanyat dels deguts elogis, s'ha publicat a DE TOTS COLORS, anuncia per dilluns vinent la funció de benefici. Constitueixen el programa la aplaudida comedia de'n Salvador Bonavía *El bon lladre*, la represa del popular drama *La Morta*; l'estrena del diàlech den G. Foyé *Industria ambulant*; Concert que, per deferencia al beneficiat, corre a càrrech de la senyoreta Adelina Serra y la celebrada comedia de l'Iglesies *La festa dels aucells*.

El drama den Crehuet *La Morta*, serà interpretat baix la seguent distribució de papers: *L' Eloy*, senyora Emilia Baró; *Jaume* senyor Lapera; *Quirse*, senyor Sirvent; *Antonia*, senyora Morera; *Rosa*, senyora Gotorrodona; *Teresa*, senyora Huguet.

En Francesch Bals, actor català de clàsica escola, dedica la funció de benefici, que tindrà lloch dimars, a la memoria den Pitarra. Se posaràn en escena *Les joies de la Roser*, ahont en Bals fa una veritable creació del personatge de *Bernat*, y s'estrenarà la comedia en un acte y en vers original de Don Artur Carreras *Un xáfech d'aigua*.

La aplaudidíssima dama jove Josefina Santaularia y Clemente, que ab tant poc temps s'ha guanyat un lloch envejable entre les actrius catalanes més estimades del pùblich y celebrades de la crítica, també anuncia funció de benefici. La festa tindrà lloch Dimecres estrenantse el diàlech den Puiggarí *Idili*, representantse el drama de l'Iglesies *Joventut*, reproduint e el quadret lírich en un acte inspirat en una melodía de Grieg per Adrià Gual ab ilustracions musicals de Enrich Granados *L'última Primavera* y posantse en escena la popular comedia den Crehuet *Flors y Violes*.

Ha comensat el SEGON TRIMESTRE de suscripció al SUPLEMENT A DE TOTS COLORS. Compren: Abril, Maig y Juny. Als que s'hi suscriguin, se'ls REGALARAN tots els folletins publicats de LA MALVESTAT D'ORIANA den CARNER.

Biblioteca "DE TOTS COLORS"

Fòra dels folletins del periòdich, però dintre de la *Biblioteca* DE TOTS COLORS, hem publicat algunes obres que's venen, entre els favoreixedors d'aquest periòdich, a preus estraordinariament econòmichs.

Cor delator. Monòlech de Edgar Poe. Preu de venta, *un ral*. Als nostres favoreixedors, els costarà no mes *15 centims*.

Els Picarols. Drama en tres actes de Erckmann Chatrian. Preu de venta, *2 pessetes*. Als nostres favoreixedors, *1 pta.*

Un cop de vent. Pàs de comedia de Joseph Morató. Preu de venta, *dos rals*. Als nostres favoreixedors, *30 cèntims*.

Un joch de cartes o memorialistes ab lletra menuda. Sainet en un acte, de Manel Folch y Torres. Preu de venta, *tres rals*. Als nostres favoreixedors, *40 cènts*.

Llibre del actor. Per en J. Ferràn Torras. Preu de venta: *una pesseta*.

Els Mestres contistes, vol. II, (aventures de Sherlock Holmes), de Conan Doyle y Catulle Mendes. Preu de venta: *una pesseta*. Als nostres favoreixedors: *dos rals*.

Els Mestres contistes, vol. III, de Carles Dickens y Nicolau Gongol. Preu de venta: *un i pesseta*. Als nostres favoreixedors: *dos rals*.

L'enrenou del poble, quadro de costums en un acte, de Felip Palma. Preu de venta: *tres rals*. Als nostres favoreixedors: *40 cèntims*

Les bessones, quadro de comedia, de Florenci Cornet. Preu de venta: *tres rals*. Als nostres favoreixedors: *40 cèntims*.

Scherso, comedia en un acte de J. Pous y Pages. Preu de venda: *tres rals*. Als nostres favoreixedors, *40 cèntims*.

Les persones que vulguin adquirir alguna d'aquestes obres, ab la rebaixa de preu que oferim, poden ferho en aquesta Administració (Passatge de Mercader, 10 interior) o en el Kiosco De Tots Colors Rambla de les Flors, davant de ca'n Quadros, mentres presentin, pera acreditar el caràcter de favoreixedors de aquesta empresa, qualsevol dels volums publicats dintre la *Biblioteca* De Tots Colors.

Els nostres favoreixedors de fora Barcelona poden demanar aquestes obres, ab les mateixes condicions, als respectius corresponsals.

Imp. Baxarias.-Passatge Mercader. 10. int.-Barcelona

DICCIONARI CATALÀ

INDISPENSABLE ALS QUE VULGUIN SABER A FONS LA LLENGUA CATALANA Y DESITGIN

ESCRIURELA CORRECTAMENT

CONTE'L LLENGUATGE COMPLERT DE

CATALUNYA, MALLORCA, VALENCIA, ROSSELLO, SARDENYA, LLENGUADOC, &

L'obra forma TRES GRANS VOLUMS, impresos a dugues tintes sobre paper superior y satinat y ab inicials alegòriques.

Poden adquirir, desseguida, l'obra complerta y enquadernada, pagant l'import total de **72 pessetes a plassos de 5 pessetes mensuals.**

Per més detalls, poden dirigirse a la casa editora **BARTOMEU BAXARIAS**

Passatge de Mercader, 10, interior.—BARCELONA

DE TOTS COLORS

REVISTA TEATRAL

Surt cada divendres. Publica 16 pàgines de text y 32 de folletí.

Redacció y Administració: Passatge de Mercader, 10, interior.—BARCELONA

Nombre solt: **quinze cèntims.**—Suscripcions: **dues pessetes trimestre**